

PAPER DETAILS

TITLE: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Çerçevesinden İncelenmesi

AUTHORS: Ünal SIMSEK, Bahadır KILCAN

PAGES: 1-13

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2274334>

An Investigation of Social Studies Teacher Candidates' Attitudes Towards Measurement and Evaluation Course in Education from the Framework of Various Variables*

Ünal Şimşek^a Bahadır Kılcan^b

^aUniversity of Aksaray, Faculty of Education

^bUniversity of Gazi, Faculty of Education Gazi

ABSTRACT

This research was conducted to determine the attitudes of social studies teacher candidates towards measurement and evaluation in education. As it is known, assessment and evaluation is one of the basic elements of the curriculum. Assessment and evaluation can also reveal statistical data about whether the targeted state of research or courses has been reached or not. Thus, both the current situations of individuals and their awareness levels for the measurement and evaluation course in education can be revealed. This study is a quantitative research. The study was carried out with teacher candidates who continue their education in Aksaray University / Faculty of Education / Social Studies Teaching in the 2021-2022 academic year. The study group of the research consists of 182 social studies teacher candidates studying at Aksaray University. "Development of an Attitude Scale for an Educational Measurement and Evaluation Course" developed by Yaşar (2014a) was used in the research. In the study, which deals with the attitudes of social studies teacher candidates towards the measurement and evaluation course in education within the framework of various variables, it was seen that the attitudes of the prospective teachers were generally high. In addition, as a result of the research, it was determined that there was a significant difference between the total scores of social studies teacher candidates' attitudes towards measurement and evaluation in education and the class variable, the type of high school they graduated from, and the variable of previous education in the field of measurement and evaluation. The reason for this significant difference can be revealed with a qualitative research.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 25.02.2022

Received in revised form: 04.03.2022

Accepted: 24.03.2022

Available online: 31.03.2022

Article Type: Research Article

Keywords: Social studies teacher candidates, measurement and evaluation, attitude

© 2022 JMSE. All rights reserved²

1. Purpose of the research

The present study aims to determine the attitudes of social studies teacher candidates towards measurement and evaluation in education within the framework of different variables.

Sub-problems related to the research;

1. Do social studies teacher candidates' attitudes towards assessment and evaluation course differ according to their gender?
2. Do social studies teacher candidates' attitudes towards measurement and evaluation in education differ according to their grade levels?

*This study was carried out on October 26-27, 2021 at the "V. International Congress of Social Sciences Research" presented as an oral presentation.

^aCorresponding author's address: University of Aksaray, Faculty of Education
e-mail: unalsimsek63@gmail.com

3. Do social studies teacher candidates' attitudes towards measurement and evaluation in education differ according to the type of high school they graduated from?
4. Do social studies teacher candidates' attitudes towards measurement and evaluation in education differ according to their previous training in the field of measurement and evaluation?
5. Do social studies teacher candidates' attitudes towards measurement and evaluation in education differ according to their interest in mathematics?

2. Method

This study is a quantitative research and was designed with a scanning model. The screening model is a research approach that aims to explain and describe an existing situation as it is. In this model, there is no intervention, change or influence on the problem that is the subject of the research. In other words, it is essential to observe and describe the intended situation as it exists (Karasar, 2010). In addition, the survey model is defined as a type of research that is frequently used because it reveals an existing situation as it is, allows working on large samples, and gives researchers ideas about the opinions of the participants on a subject or a certain event (Büyüköztürk, Kılıç- Çakmak, Akgun, Karadeniz and Demirel, 2010). The study group of the research consists of 182 teacher candidates, 117 female and 65 male, selected in accordance with the easily accessible sampling type, studying at Aksaray University, Faculty of Education, Department of Social Studies Education in the 2021-2022 academic year. Of the participants in the study, 46 are continuing their education in the first grade, 39 in the second grade, 50 in the third grade and 47 in the fourth grade. The selection of the study group in accordance with the easily accessible sample can be explained by the fact that the first author works in the relevant faculty. In this study, data were collected through the "Attitude Scale Towards Educational Assessment and Evaluation Course" developed by Yaşar (2014a) and the "Personal Information Form" prepared in addition to this scale. First of all, in the first stage, the participants were informed about the application. In the second stage, information was given about the directive on the relevant scale. In the third stage, the application was carried out with 185 teacher candidates. In the fourth stage, 3 of the related scale forms that were left blank were excluded from the scope of the research, so the scale form of 182 participants was created as the data set of the research, and the analysis process was started. The data obtained in this study were analyzed in accordance with the data collection techniques used. Data were analyzed using the SPSS 21.0 (Statistical Package for Social Sciences) program. Different analysis techniques (t-test, Anova) were used to determine the relationships between the variables of the study and the total scores obtained from the attitude scale towards measurement and evaluation in education.

3. Findings

It is revealed that there is no significant difference between the total scores of the participants' attitudes towards measurement and evaluation in education and the gender variable. It is seen that there is a significant difference between the total scores of the participants' attitudes towards measurement and evaluation in education and the class variable. It is seen that there is a significant difference between the total scores of the participants' attitudes towards measurement and evaluation in education and the variable of the type of high school graduated. It is revealed that there is no significant difference between the total scores of the participants' attitudes towards measurement and evaluation in education and the variable of being interested in the field of mathematics. It is revealed that there is a significant difference between the total scores of the participants' attitudes towards the measurement and evaluation course in education and the variable of having previously received education in the field of measurement and evaluation.

4. Conclusion and Discussion

In this study, the attitudes of social studies teacher candidates towards the measurement and evaluation course in education were examined. When the findings of the study are examined, it is seen that the total scores of the participants' attitudes towards the measurement and evaluation course in education do not differ according to the gender variable.

On the other hand, in the current study, it is seen that the total scores of social studies teacher candidates' attitudes towards measurement and evaluation in education differ according to the class variable. According to these results, a significant difference was found between the average of the total scores of the attitudes towards the measurement and evaluation course in education of the participants in the 2nd grade and the total average of the total scores of the attitudes towards the assessment and evaluation course in the education of the participants in the 3rd grade, in favor of the participants in the 2nd grade.

It is seen that the total scores of social studies teacher candidates' attitudes towards measurement and evaluation in education differ according to the variable of the type of high school they graduated from.

It has been determined that the total scores of social studies teacher candidates' attitudes towards measurement and evaluation in education differ according to the variable of their interest in mathematics.

In addition, it has been determined that the total scores of social studies teacher candidates' attitudes towards measurement and evaluation in education differ according to the variable of having previously received education in the field of measurement and evaluation. This difference between those who have received training in the field of measurement and evaluation and those who have not, is statistically significant.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Çerçevesinden İncelenmesi*

Ünal Şimşek^a Bahadır Kılcan^b

^aAksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

^bGazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi

ÖZ

Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bilindiği üzere ölçme değerlendirme öğretim programının temel öğelerinden birisidir. Ölçme değerlendirme, araştırmaların veya derslerin hedeflenen duruma ulaşılıp/ulaşmadığı hakkında da istatistiksel olarak veriler ortaya koyabilir. Böylece hem bireylerin mevcut durumları hem de eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik farkındalık düzeyleri ortaya konulabilir. Bu çalışma nicel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Aksaray Üniversitesi/Eğitim Fakültesi/Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören 182 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada Yaşar (2014a) tarafından geliştirilmiş olan “Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine ilişkin tutumlarını çeşitli değişkenler çerçevesinde ele alan araştırmada öğretmen adaylarının tutumlarının genel olarak yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca araştırma sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları ile sınıf değişkeni, mezun olunan lise türü ile ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alma durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiş olup, ortaya çıkan bu anlamlı farklılığın nedeni de bir nitel araştırma ile ortaya konulabilir.

MAKALE BİLGİ

Makale Tarihiçesi:

Alındı: 25.02.2022

Düzeltilmiş hali alındı: 04.03.2022

Kabul edildi: 24.03.2022

Çevrimiçi yayınlandı: 31.03.2022

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler öğretmen adayları, ölçme ve değerlendirme, tutum

© 2022 JMSE. Tüm hakları saklıdır

1. Giriş

Eğitim öğretim faaliyetleri bir süreçtir. Bu zaman diliminde esas olan niteliği arttırmaktır. Nitekim öğretim programlarının yapısı incelendiğinde amaca ulaşma noktasında; hedefler, kapsam, eğitim durumları ve ölçme değerlendirme karşımıza önemli temel öğeler olarak çıkmaktadır. Hedef, insanların belirtilen amaç doğrultusunda gayretini; kapsam, hedeflerin kazanılmasında gerekli olan tüm bilgileri; eğitim durumları, kazandırılması hedeflenen bilgiler ve içerik arasındaki ilişkiyi sağlayarak öğretme süreçlerini aktif kılmayı ifade ederken; ölçme ve değerlendirme ise öğretim programlarının kazandırmayı amaçladığı hedeflerin öngörüldüğü gibi amacına ulaşılıp/ulaşmadığının test edildiği noktadır (Baykul, 2000; Yaşar, 2020; 2014b). Bu noktada eğitim öğretim faaliyetleri yürütülürken ölçme ve değerlendirme süreçlerine ihtiyaç vardır. Okullarda gerçekleştirilen ölçme ve değerlendirme işlemlerini dört ana grupta ele alabiliriz:

1. Öğrencilerin mevcut derslere hangi ölçüde hazır olduklarını belirleme
2. Derslerde planlanan davranışların öğrencilerin önceki yaşamlarında öğrenilip/öğrenilmediğini saptama
3. Derslerde işlenen ünitelerin hedeflemiş olduğu davranışların hangi ölçüde kazanıldığı hangilerinin kazanılmadığını ve neden amacına ulaşmadığı üzerine yapılan değerlendirme, yani ünitelerdeki öğrenmeleri izleme

* Bu çalışma 26-27 Ekim 2021 tarihinde gerçekleştirilen “V. Uluslararası Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi’nde (USOBAK)” sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

4. Dersin dönem sonunda hedeflenen kazanımlara ulaşp/ulaşmadığı, dersin hedefleriyle tutarlı bir öğrenme düzeylerini belirleme, yani dersteki erişiyi ortaya koyma olarak sıralanabilir (Özçelik, 2016: 6-7).

Görüldüğü üzere eğitim-öğretim faaliyetlerinin amaca ulaşmasında öğrenmelerinin ölçülmesinin önemli olduğu görülmektedir. Ayrıca ölçme ve değerlendirme öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal gelişim süreçleri hakkında da bilgi vermektedir (Baykul, 2000; Yaşar, 2020; 2014b). Bununla birlikte ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin başarı durumlarını, öğretim programının hedefe ulaşma durumları ve kullanılan yöntemlerin etkililiği noktasında da bilgi vermek için yapılır (MEB, 2004). Bunlardan hareketle ölçme ve değerlendirmenin amacı, sadece öğrencilerin dersi geçip/geçmediğini ortaya koymak için not vermek değil, mevcut bireysel farklılıklarını göz önünde tutarak ilgi, ihtiyaç ve tutumlarına göre onları yönlendirmek, süreç değerlendirmesini birlikte yaparak eksiklikleri ortaya koymak, bunları düzeltme adına çalışmak ve nihai olarak öğretim faaliyetini bütüncül bir çerçevede değerlendirerek niteliğini ortaya koymaktır (Özdemir, 2010). Ayrıca öğretmenlerin de kendilerini değerlendirmeleri hususunda önemli bir gösterge olarak kullanılabilir. Birgin ve Gürbüz'e göre (2008) öğretim programlarının öngördüğü ölçme ve değerlendirme hedeflerine ulaşmada öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme süreçlerine hakim olması ve konuya ilişkin deneyime sahip olması önem arz etmektedir. Bununla birlikte öğretmenler, ölçme ve değerlendirme sonucunda, hem kendi hem de öğrencilerinin potansiyellerini görerek mevcut öğretim sürecinde var olan hataları tespit ederek bunların çözümü noktasında bir irade ortaya koyabilir. Nitekim ilgili alanyazın incelendiğinde araştırmalarda yer alan katılımcı öğretmenlerin birçoğu öğretim programları içerisinde yer alan ölçme ve değerlendirme konusunda eksiklikleri olduğunu ve yeterli bilgi, birikim ve deneyime sahip olmadıklarını ifade ettikleri görülmektedir (Ataman ve Kabapınar, 2010; Birgin, 2006; Birgin ve Gürbüz, 2008; Çakan, 2004; Erdal, 2007; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007; Gözütok, Akgün ve Karacaoğlu, 2005; Güven, 2001; Güven ve Eskiürk, 2007; Özsevgeç, Çepni ve Demircioğlu, 2004; Yalçınkaya, 2010; Yapıcı ve Demirdelen, 2007; Yaşar, Gültekin, Türkkan, Yıldız ve Girmen, 2005).

Yapılandırmacı eğitimi merkeze alan eğitim sistemlerinde öğrenme faaliyetlerinin anlamlı bir hale gelmesi için sistem odak noktasına öğretmenlerin yerine öğrencileri almıştır. Böylece öğrenci merkezli bir eğitim-öğretim faaliyeti yürütülerek, öğrenmelerin kalıcılığı hedeflenecektir (Abalı Öztürk ve Şahin, 2013; Geçit, 2015; Gökaş ve Şad, 2021; Karakuş ve Yeşilpınar, 2013; Sherman ve Kurshan, 2005). Ayrıca hem yukarıda yer alan mevcut araştırmalarda da belirtildiği üzere öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme sürecine yönelik eksikliklerini gidermek hem de eğitim öğretim sürecinde öğrenciyi aktif kılmakta yapılandırmacı anlayışın önemli gördüğü unsurlardır. Yapılandırmacı eğitim öğretmenlere geçmişten süregelen öğretici gibi kalıp rollerden farklı olarak öğrenme ortamını düzenleme, yönlendirme ve etkili bir ölçme değerlendirme sürecini yönetmek gibi sorumluluklar da vermektedir. Yapılandırmacı eğitim ölçme ve değerlendirmeyi öğretim sürecinin önemli bir parçası olarak görmektedir. Bu doğrultuda öğrenmelerin değerlendirilmesini sadece sonuç kısmında değil süreç boyunca yapılmasına vurgu yapmaktadır. Böylece sadece geleneksel ölçme araçlarından yazılı, sözlü, çoktan seçmeli, kısa cevaplı, doğru/yanlış, boşluk doldurma gibi teknikler tercih edilmemeli, ağırlığı süreç boyunca değerlendirmeyi merkeze alan çağdaş ölçme araçlarından portfolyo, rubrik, kavram öğretim teknikleri, proje, öz ve akran değerlendirme gibi tekniklere vermelidir (Birgin ve Gürbüz, 2008; Güven ve Eskiürk, 2007). Ayrıca öğrencileri sadece sınavlarla değil sınıf içi, sınıf dışı öğrenme süreçlerini ve davranışlarını gözlemleyip, ilgilerini ve tutum ölçerek onları da değerlendirme süreçlerine dahil etmek önemli görülmektedir (Gelbal ve Kelecioğlu, 2007; MEB, 2004). Ancak Yalçınkaya (2010) araştırmasında yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanmış olan 6 ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 2005 yılından itibaren uygulanmasına rağmen hala sosyal bilgiler öğretmenlerinin geleneksel ölçme ve değerlendirme tekniklerini daha sık kullandıkları sonucu ile Gelbal ve Kelecioğlu (2007) öğretmenlerin öğrencileri tanıma ve başarı düzeylerini ortaya koyma süreçlerinde halen geleneksel ölçme ve değerlendirme tekniklerini tercih ettikleri sonucu çağdaş ölçme ve değerlendirme tekniklerinin yeterince kullanılmadığını göstermektedir. Yani öğretim programlarında yer alan ölçme ve değerlendirme boyutu yapılandırmacı eğitim çerçevesinde

güncellenmiş olsa da öğretmenlerin konuya ilişkin bilgi, birikim ve donanım eksikliklerinden ötürü geçmişten gelen alışkanlıklardan kopamadığı görülmektedir.

Yapılandırmacı eğitim anlayışı ölçme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin tüm öğretim programlarına bir çerçeve çizmektedir. Ancak her öğretim programının amacı, kapsamı, hedefleri branş bazında farklılık göstermektedir. Bu doğrultuda bu araştırmada sosyal bilgiler dersi öğretim programı üzerine odaklanılmıştır. Etkili vatandaş yetiştirmeyi kendine misyon edinen sosyal bilgiler dersi öğretim programı, mevcut öğrenmelerin kazanılma ve davranışa yansıma düzeylerini kontrol etmek için diğer bilimlerde olduğu gibi ölçme ve değerlendirmeden faydalanır. Bu doğrultuda yapılan araştırmanın türü ister nicel ister nitel olsun elde edilen veriler programın hedefleri doğrultusunda ne ölçüde sonuca ulaşmış/ulaşmadığını gösterir. Öğrencinin mevcut düzeyi ortaya konularak olumlu, olumsuz, yeterli ve yetersiz olduğu noktalar yapılacak ölçme ve değerlendirme yardımıyla ortaya konulur, nihai olarak programın genel başarısı öğrencinin elde ettiği kazanımlarla ve olumlu davranış değişiklikleriyle doğru orantılıdır (Çelikkaya, Karakuş, Öztürk Demirbaş, 2010; Doğanay, 2008; Karakuş ve Öztürk Demirbaş, 2011).

Sosyal bilgiler öğretim müfredatında yer alan ölçme ve değerlendirme süreci, sosyal bilgiler dersinin hedefleriyle tutarlı olmalıdır. Ayrıca yapılacak ölçme ve değerlendirme sosyal bilgiler dersinin iyi vatandaş yetiştirme misyonundan dolayı hem etkin vatandaş yetiştirme hem de sosyal becerilerin kazanılma süreçlerine odaklanması açısından da önemli görülmektedir. Sosyal bilgiler öğretim programında ölçme ve değerlendirmeye dair, bilginin organizasyonu, seçeneklerin oluşturulması, konu alanı içeriğinin oluşturulması, konu alanı süreçlerinin belirlenmesi, detaylı bir şekilde yazılı-sözlü iletişimin sağlanması, okul dışı iletişimin sağlanması ile birlikte sınıf içi öğrenmelerin güncel hayattaki sorunlarla ilişkili olması gibi standartları bulunmaktadır (Doğanay, 2008; Michigan Department of Education, 1998; NCSS, 1992). Nitekim MEB (2018) sosyal bilgiler öğretim programında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri şu şekilde sıralamaktadır:

1. Kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınarak, ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programını tüm bileşenleri ile koordine içerisinde olmalıdır.
2. Öğretim programı öğretim sürecinde kullanılacak ölçme araçlarına dair kesin sınırlar çizmez esneklik tanır. Ancak bu esneklikte standartlar çerçevesinde olmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme eğitim sürecinin önemli bir bileşenidir. Tüm süreci kapsayacak şekilde bütünlük içinde gerçekleştirilmelidir.
4. Öğrencinin akademik gelişimini tek tip bir ölçme aracılığıyla değil bireysel farklılıkları da göz önünde tutarak süreç boyunca değerlendirecek ölçme araçları kullanılmalıdır.
5. Eğitimde sadece bilişsel süreçlere yönelik değil duygu, düşünce ve davranış süreçlerine yönelik de öğrenmeler gerçekleşir. O yüzde sadece bilişsel süreçleri ölçecek ölçümler yeterli görülmez.
6. Ölçme ve değerlendirme süreci, öğretmenlerin ve öğrencilerin katılımlarıyla gerçekleştirilir.
7. İlgi, tutum, değer ve başarı gibi hususlar zaman içerisinde değişikliğe uğrayabileceğinden ötürü anlık değil zaman içindeki değişimleri gözeten süreç odaklı ölçümlerin gerçekleştirilmesinde fayda vardır (s.6).

Mevcut araştırmalarda da görüldüğü üzere öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yer verilmiş olursa da öğretmenlerin yeterli donanıma sahip olamamaları ve bu alanda hizmet içi eğitim ve seminerlere ihtiyaç duymaları etkili bir ölçme ve değerlendirme yapılmasını engellemektedir. Bu noktada mevcut öğretmenlerle birlikte öğretmen adaylarının da öğretim müfredatının öngördüğü ölçme ve değerlendirme süreçlerini gerçekleştirebilecek düzeyde olması gereklidir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının eğitim ve öğretimde niteliği etkilemesinde ve sosyal bilgilerin misyonu arasında yer alan etkili vatandaş yetiştirilmesinde önemli bir işlevi olan öğretim müfredatının uygulanmasında aktif rol alacak olan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumlarının ortaya konulması önemli görülmektedir. Bu gerekçelerden hareketle mevcut araştırma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarını farklı değişkenler çerçevesinde tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmaya ilişkin alt problemler;

1. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
2. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumları sınıf düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumları mezun oldukları lise türüne göre farklılaşmakta mıdır?
4. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumları ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce bir eğitim alma durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?
5. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumları matematik alanına ilgi duyma durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nicel araştırma olup tarama modeliyle desenlenmiştir. Tarama modeli, var olan bir durumu olduğu şekliyle açıklamayı, betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Bu modelde araştırmaya konu olan probleme müdahale, değiştirme veya etkileme söz konusu değildir. Yani amaçlanan durumu var olduğu şekliyle doğru gözlemlemek ve betimleyerek ortaya koymak esastır (Karasar, 2010). Ayrıca var olan bir durumu olduğu gibi ortaya koyuyor olması, büyük örneklemeler üzerinde çalışmaya olanak tanınması ve bir konuya ya da belli bir olaya ilişkin katılımcıların görüşleriyle ilgili araştırmacılara fikirler vermesi gibi özelliklerinden dolayı, tarama modeli sıklıkla kullanılan bir araştırma türü olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören, kolay ulaşılabilir örneklem türüne uygun olarak seçilmiş 117 kadın 65 erkek olmak üzere 182 öğretmen adayı oluşmaktadır. Araştırmadaki katılımcıların 46'sı birinci sınıf, 39'u ikinci sınıf, 50'si üçüncü sınıf ve 47'si dördüncü sınıf da öğrenimlerini sürdürmektedir. Çalışma grubunun kolay ulaşılabilir örneklemeye uygun olarak seçilmesi birinci yazarın ilgili fakültede çalışıyor olmasıyla açıklanabilir.

2.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veriler, Yaşar (2014a) tarafından geliştirilen *"Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutum Ölçeği"* ve bu ölçeğe ek olarak hazırlanan *"Kişisel Bilgi Formu"* aracılığıyla toplanmıştır. Öncelikle birinci aşamada uygulamaya ilişkin katılımcılar bilgilendirilmiştir. İkinci aşamada, ilgili ölçekteki yönerge hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Üçüncü aşamada 185 öğretmen adayıyla uygulama gerçekleştirilmiştir. Dördüncü aşamada ilgili ölçek formlarından boş bırakılan 3 tanesi araştırma kapsamı dışına çıkarılmış, böylelikle 182 katılımcıya ait ölçek formu araştırmanın veri setini oluşturarak analiz sürecine geçilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edile veriler, kullanılan veri toplama tekniklerine uygun olarak analiz edilmiştir. Veriler, SPSS 21.0 (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın değişkenleri ile eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum ölçeğinden elde edilen toplam puanlar arasındaki ilişkileri belirleyebilmek için t-testi, Anova gibi farklı analiz teknikleri kullanılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın bu başlığı altında katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi sonucu saptanan bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Kadın	117	64,85	11,84	,944	,180	,346
Erkek	65	66,55	11,25			

Tablo 1’deki analiz sonuçlarına göre katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı ortaya çıkmaktadır [$t_{(180)}=,944$; $p>,05$]. Kadın öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ($\bar{x}=64,85$) iken, erkeklerin eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ($\bar{x}=66,55$)’dir. Kadınlar ile erkekler arasındaki sayısal fark istatistiksel açıdan anlamlılık oluşturmamaktadır. Bu bulgu katılımcıların cinsiyetlerinin onların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarında herhangi bir farklılaşmaya sebep olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2. Katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının sınıf değişkenine göre farklılığı tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Değişken		N	$\bar{X}$	S		
Sınıf	1.sınıf	46	66,02	12,24		
	2.sınıf	39	69,79	10,47		
	3.sınıf	50	62,02	10,42		
	4.sınıf	47	64,98	12,24		
Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark Scheffe
Gruplar Arası	1349,935	3	449,978	3,464	,017	2.sınıf-3.sınıf
Gruplar İçi	23119,296	178	129,884			
Toplam	24469,231	181				

Tablo 2’deki analiz sonuçlarına göre katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları ile sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir [$F_{(3-178)}=3,464$; $p<,05$]. Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunun tespiti için Scheffe çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Bu sonuçlara göre 2. sınıfta öğrenim gören katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ortalaması ($\bar{X}=69,79$) ile 3. sınıfta öğrenim gören katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ortalaması ($\bar{x}=62,02$) arasında 2. sınıfta öğrenim gören katılımcıların lehine anlamlı farklılık saptanmıştır. Bu bulgu 2. sınıfta öğrenim gören katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarının 3. sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre daha olumlu olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3. Katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının mezun olunan lise türü değişkenine göre farklılığı tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Değişken		N	$\bar{X}$	S		
Mezun olunan lise türü	(1) İmam Hatip Lisesi	24	72,29	10,34		
	(2) Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	15	70,53	11,65		
	(3) Sosyal Bilimler Lisesi	12	70,92	12,06		
	(4) Anadolu Lisesi	106	62,05	10,67		
	(5) Açıköğretim Lisesi	20	65,45	11,86		
	(6) Fen Lisesi	5	76,80	5,85		
Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark Scheffe
Gruplar Arası	3741,108	5	748,222	6,353	,000	1-4
Gruplar İçi	20728,122	176	117,773			
Toplam	24469,231	181				

Tablo 3'deki analiz sonuçlarına göre katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları ile mezun olunan lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir [$F(5-176)= 6,353$; $p<,05$]. Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunun tespiti için Scheffe çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Bu sonuçlara göre Anadolu Lisesi mezunu olan katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ortalaması ($\bar{x}=62,05$) ile İmam Hatip Lisesi mezunu olan katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ortalaması ($\bar{x}=72,29$) arasında İmam Hatip Lisesinden mezun olan katılımcıların lehine anlamlı farklılık saptanmıştır. Bu bulgu İmam Hatip Lisesinden mezun olan katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarının Anadolu Lisesi mezunu olan katılımcılara göre daha olumlu olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4. Katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının matematik alanına ilgi durumu değişkenine göre t-testi sonuçları

Matematik alanına ilgi duyma durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Var	27	64,41	12,11	,509	,180	,611
Yok	155	65,65	11,57			

Tablo 4'deki analiz sonuçlarına göre katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları ile matematik alanına ilgi duyma durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı ortaya çıkmaktadır [$t_{(180)}=.509$; $p>,05$]. Matematik alanına ilgi duyan katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ($\bar{x}=64,41$) iken, duymayanların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ($\bar{x}=65,65$)'dir. Matematik alanına ilgi duyanlar ile duymayanlar arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlılık oluşturmamaktadır. Bu bulgu katılımcıların matematik alanına ilgi duyma durumlarının onların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarında herhangi bir farklılaşmaya sebep olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5. Katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alma durumu değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alma durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	52	61,23	10,15	3,182	,180	,002
Hayır	130	67,15	11,784			

Tablo 5'deki analiz sonuçlarına göre katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları ile ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alma durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ortaya çıkmaktadır [$t_{(180)}=3,182$; $p<,05$]. Ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alan katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ($\bar{x}=61,23$) iken, almayanların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ($\bar{x}=67,15$)'dir. Ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alanlar ile almayanlar arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlılık oluşturmaktadır. Bu bulgu katılımcıların ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alma durumlarının onların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarında farklılaşmaya sebep olduğu şeklinde yorumlanabilir.

5. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumları incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına bakıldığında katılımcıların eğitimde ölçme ve

değerlendirme dersine ilişkin tutum toplam puanlarının ile cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Bu sonuç, Tekin (2019) tarafından gerçekleştirilen ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik öz-yeterlik algıları ve tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya koyan araştırmasının, sosyal bilgiler öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre ölçme ve değerlendirme tutum düzeyleri alt boyutları ve genel toplam puanları arasında anlamlı fark olmadığı bulgusuyla, Bayram (2012), tarafından yapılan çalışmada sosyal bilgiler dersinde alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin öğretmen görüşlerini elde etmiş olduğu alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanımına yönelik tutumlarında cinsiyete bağlı olarak anlamlı fark tespit etmediği bulgusuyla; Üztemur ve Metin'in (2015) araştırmasındaki, sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme kavram testinden alınan kavram yanılgısı puanları, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir bulgusuyla; Yaşar'ın (2014b) araştırmasındaki öğretmen adaylarının cinsiyetleri dikkate alındığında ölçme değerlendirme dersine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir farkın olmadığı bulgusuyla örtüşürken; Özenç'in (2013) araştırmasındaki sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme bilgi düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasındaki anlamlı farklılık gösterdiği yönündeki bulgusuyla farklılık göstermektedir.

Öte yandan mevcut çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının sınıf değişkenine göre farklılaştığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre 2. sınıfta öğrenim gören katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ortalaması ile 3. sınıfta öğrenim gören katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ortalaması arasında 2. sınıfta öğrenim gören katılımcıların lehine anlamlı farklılık saptanmıştır. Bu bulgu 2. sınıfta öğrenim gören katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarının 3. sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre daha olumlu olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu sonuç, Yaşar'ın (2014b) araştırmasındaki sınıf düzeyine göre öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum puanları arasında anlamlı düzeyde fark olduğu bulgusuyla benzerlik göstermektedir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ise mezun olunan lise türü değişkenine göre farklılaştığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre Anadolu Lisesi mezunu olan katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ortalaması ile İmam Hatip Lisesi mezunu olan katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ortalaması arasında İmam Hatip Lisesinden mezun olan katılımcıların lehine anlamlı farklılık saptanmıştır. Bu bulgu İmam Hatip Lisesinden mezun olan katılımcıların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarının Anadolu Lisesi mezunu olan katılımcılara göre daha olumlu olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu sonuç, Aydoğmuş ve Coşkun-Keskin'in (2012) araştırmasındaki mezun olunan kurum türünün, proje gibi alternatif ölçme araçlarının kullanımında anlamlı bir değişken olduğu sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının matematik alanına ilgi duyma durumu değişkenine göre farklılaştığı saptanmıştır. Bu sonuç, Yaşar'ın (2014b) araştırmasındaki öğretmen adaylarının matematik dersini daha önce alıp-alınamama durumuna bakıldığında anlamlı düzeyde fark olduğu sonucuyla farklılık göstermektedir.

Bunun yanında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanlarının ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alma durumu değişkenine göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alanlar ile almayanlar arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlılık oluşturmaktadır. Bu bulgu katılımcıların ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alma durumlarının onların eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutumlarında farklılaşmaya sebep olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu sonuç, Aydoğmuş ve Coşkun-Keskin'in (2012) araştırmasındaki alınan hizmet içi eğitimin, proje gibi alternatif ölçme araçlarının kullanımında anlamlı bir değişken bulgusuyla; Özenç'in (2013) araştırmasındaki sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme bilgi düzeyleri hizmet içi eğitime katılma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir bulgusuyla benzerlik gösterirken; Tekin'in (2019) araştırmasının, sosyal bilgiler öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alıp almama

durumlarına göre ölçme ve değerlendirme tutumu alt boyutları ve genel toplam puanları arasında anlamlı fark olmadığı bulgusuyla; Üztemur ve Metin'in (2015) araştırmasındaki, sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme öz-yeterlik algıları, hizmet içi eğitim alıp almama durumuna göre değişmemektedir bulgusuyla da farklılık göstermektedir.

Mevcut araştırmalardan görüldüğü üzere eğitim öğretim faaliyetlerinin sistematik bir şekilde ilerlemesinde ölçme ve değerlendirmenin önemli yeri vardır. Gerçekleştirilecek ölçme ve değerlendirme faaliyeti, üst düzey becerileri geliştirmesi, ezberden uzak olması, bireysel farklılıklara uygun olması, yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun olması, öğretim sürecinin eğlenceli ve kalıcı bir şekilde devam etmesinden ötürü öğretmenler tarafından istenmektedir. Ancak öğrencileri kolaycılığa sürükleyeceği, değerlendirmelerin daha zor olacağı, zaman ve sınıf yönetiminin zor olması, her derse ve KPSS gibi ulusal sınavlara uygun olmayacağı düşüncesinden ötürü de bazı öğretmenler tarafından istenmemektedir (Akkuş, 2014; Aydoğmuş ve Coşkun-Keskin, 2012). Bununla birlikte mevcut literatürde araştırmalara katılım gösteren, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme faaliyetlerine yönelik yeterli bilgiye sahip olmamasının da belirtildiği görülmektedir. Bu problemin giderilmesine ilişkin öğretmenlere ve bu mesleği gelecekte yapacak öğretmen adaylarına ölçme ve değerlendirmeye yönelik daha geniş kapsamlı eğitimler verilmelidir. Bununla birlikte bu araştırmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum toplam puanları ile sınıf değişkeni, mezun olunan lise türü ile ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin daha önce eğitim alma durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Bu değişkenlerde ortaya çıkan anlamlı farklılığın nedeni de bir nitel araştırma ile ortaya konulabilir.

6. Kaynaklar

- Abalı Öztürk, Y., & Şahin, Ç. (2013). Süreç odaklı ölçme-değerlendirme yöntemlerinin uygulanmasında yaşanacak güçlüklerle ilişkin sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 109-129.
- Akkuş, Z. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ölçme ve değerlendirme etkinliklerine ilişkin görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 13-27.
- Ataman, M., & Kabapınar, Y. (2010). Sosyal bilgiler (4-5. Sınıf) programlarındaki ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanılma nedenleri ve uygulamaların yeterliliği. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 94-114.
- Aydoğmuş, A., & Coşkun-Keskin, S. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin süreç odaklı ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanma durumları: İstanbul ili örneği. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 110-123.
- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve psikolojide ölçme: Klasik test teorisi ve uygulaması*. Ankara: ÖSYM Yayınları
- Bayram, H. (2012). Sosyal bilgiler dersinde alternatif ölçme değerlendirme yöntemi olarak portfolyo (öğrenci ürün) dosyası, performans ve proje görevi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilis*.
- Birgin, O., & Gürbüz, R. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 163-179.
- Birgin, O. (2006). İlköğretimde portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanması sürecinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *I.Ulusal matematik eğitimi öğrenci sempozyumu bildiri özetleri kitabı* (s.39) Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (7. Edition). Ankara: Pegem.
- Çakan, M. (2004). Öğretmenlerin ölçme-değerlendirme uygulamaları ve yeterlik düzeyleri: İlk ve ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(2), 99-114.

- Çelikkaya, T., Karakuş, U., & Öztürk Demirbaş, Ç. (2010). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçme-değerlendirme araçlarını kullanma düzeyleri ve karşılaştıkları sorunlar. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 57-76.
- Doğanay, A. (2008). Çağdaş sosyal bilgiler anlayışı ışığında yeni sosyal bilgiler programının değerlendirilmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 77- 96.
- Erdal, H. (2007). 2005 İlköğretim matematik programı ölçme değerlendirme kısmının incelenmesi (Afyonkarahisar ili örneği). *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Geçit, Y. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yapılandırmacı yaklaşıma yönelik tutumlarının incelenmesi. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2). 176-185.
- Gelbal, S., & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlilik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33,135-145.
- Göktaş, Ö., & Şad, S. N. (2021). Matematik öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin algılarının incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 402-415.
- Gözütok, D., Akgün, Ö.E., & Karacaoğlu, C. (2005). İlköğretim programlarının öğretmen yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi. *Yeni İlköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu*, 14-16 Kasım 2005, Kayseri. 17-39.
- Güven, B., & Eskitürk, M. (2007). Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmede kullandıkları yöntem ve teknikleri. XVI. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı (504-509), Cilt 3, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Güven, S. (2001). Sınıf öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmede kullandıkları yöntem ve tekniklerin belirlenmesi. X. ulusal eğitim bilimleri kongresi bildiri kitabı (413-423), Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Bolu.
- Karakuş, M., & Yeşilpınar, M. (2013). İlköğretim altıncı sınıf matematik dersinde uygulanan etkinliklerin ve ölçme-değerlendirme sürecinin incelenmesi: Bir durum çalışması. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(1), 457-488.
- Karakuş, U., & Öztürk Demirbaş, Ç. (2011). Coğrafya öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanım düzeyleri (Kırşehir örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 41(189), 71-86.
- Karasar, N. (2010). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel.
- Kilmen, S., & Çıkrıkçı-Demirtaş, N. (2009). Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme ilkelerini uygulama düzeylerine ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 27-55.
- Michigan Department of Education (1998). Authentic assessment of social studies. <https://www.michigan.gov/som/0,4669,7-192-29939---,00.html> sayfasında 09.10.2021' de alınmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2004). İlköğretim okulu matematik dersi öğretim programı. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2018). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- NCSS (1992). A vision of powerful teaching and learning in the social studies. Building social understanding and civic efficacy. Position statement. Washington DC: National Council for the Social Studies.
- Özçelik, D.A. (2016). Ölçme ve değerlendirme (5.baskı). Ankara: Pegem.
- Özdemir, S. M. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlikleri ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(4),787-816.
- Özenç, M. (2013). Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2013), 157-178.

- Özseveç, T., Çepni, S., & Demircioğlu, G. (2004). *Fen bilgisi öğretmenlerin ölçme-değerlendirme okur-yazarlık düzeyleri. VI. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Kitabı, Marmara Üniversitesi, İstanbul.*
- Sherman, T. M., & Kurshan, B. L. (2005). *Constructing learning. Learning & Leading with Technology*, 32(5), 10-39.
- Tekin, D. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik öz-yeterlik algıları ve tutumları arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.*
- Üztemur, S., & Metin, C. (2015). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme alanındaki kavram yanılgıları ve öz yeterlik inançlarının incelenmesi. Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 3(2), 41-67.
- Yalçinkaya, E. (2010). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanma düzeyleri. e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 5(4), 1558-1571.
- Yapıcı, M., & Demirdelen, C. (2007). *İlköğretim 4. sınıf programına ilişkin öğretmen görüşleri. İlköğretim Online*, 6(2), 204- 212.
- Yaşar, M. (2014a). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 259-279.
- Yaşar, M. (2014b). *Öğretmen adaylarının "eğitimde ölçme ve değerlendirme" dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 64-83.
- Yaşar, M. (2020). *Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar. Eğitimde ölçme ve değerlendirme (Edt: S. Tekindal) (6.baskı). Ankara: Pegem.*
- Yaşar, Ş., Gültekin, M., Türkan, B., Yıldız N., & Girmen, P. (2005). *Yeni ilköğretim programlarının uygulanmasına ilişkin sınıf öğretmenlerinin hazırbulunuşluk düzeylerinin ve eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi (Eskişehir ili örneği). Eğitimde yansımalar: VIII. yeni ilköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu bildiri kitabı (51-63), Erciyes Üniversitesi, Ankara: Sim Matbaası.*